

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय

वर्ग नवम् विषय संस्कृत विषय श्यामउदय सिंह

ता:29-01-2020(एन. सी.ई.आर.टी.पर आधारित)

पाठ: षष्ठः पाठनाम भ्रान्तो बालः

1. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत-

- i. बालः कदा क्रीडितुं निर्जगाम?
- ii. बालस्य मित्राणि किमर्थं त्वरमाणा बभूवुः?
- iii. मधुकरः बालकस्य आह्वानं केन कारणेन न अमन्यत?
- iv. बालकः कीदृशं चटकम् अपश्यत्?
- v. बालकः चटकाय क्रीडनार्थं कीदृशं लोभं दत्तवान्?
- vi. खिन्नः बालकः श्वानं किम् अकथयत्?
- vii. विघ्नितमनोरथः बालः किम् अचिन्तयत्?

उत्तराणि-

- viii. बालः पाठशालागमनवेलायां क्रीडितुं निर्जगाम।
- ix. बालस्य मित्राणि विद्यालयगमनाय त्वरमाणा बभूवुः।
- x. मधुकरः मधुसंग्रहव्यग्रः आसीत्। अतः सः बालकस्य आह्वानं न अमन्यत।
- xi. बालकः तृणशलाकादिकम् आददानं चटकम् अपश्यत्।
- xii. बालकः चटकाय क्रीडनार्थं स्वादुभक्ष्यकवलानां लोभं दत्तवान्।
- xiii. खिन्नः बालकः श्वानं क्रीडासहायकम् भवितुम् अकथयत्।
- xiv. विघ्नितमनोरथः बालः अचिन्तयत् - अस्मिन् संसारे अहम् इव कोऽपि कालं न यापयति। अतः अहम् अपि स्वोचितं कार्यं करोमि।

2. निम्नलिखितस्य श्लोकस्य भावार्थं हिन्दीभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत-

यो मां पुत्रप्रीत्या पोषयति स्वामिनो गृहे तस्य।

रक्षानियोगकरणान्न मया भ्रष्टव्यमीषदपि।।

उत्तराणि- भाव आशय यह है कि स्वामी अपने कुते को पुत्रवत् बड़े प्यार से पालता है और वह कुता भी अपने स्वामी के घर के रक्षा रूपी कर्तव्य से एक पल के लिए भी लापरवाह नहीं होता। अतः हमें भी अपने कर्तव्य के प्रति सतत जागरूक रहना चाहिए।